

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.ΝΕΛ3Γ(α)

ΤΑΞΗ: 3^η ΤΑΞΗ ΕΠΑ.Λ.

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Δευτέρα 4 Ιανουαρίου 2016

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- A.** Ο συντάκτης αναφέρεται στην αναγκαιότητα του καλού δασκάλου σήμερα. Αρχικά διαπιστώνει πως η έννοια του δασκάλου, αν και εμφανίζεται σε όλους τους σπουδαίους πολιτισμούς, απέκτησε αναγνωρίσιμη μορφή στην αρχαία Ελλάδα. Γνώρισμα του καλού δασκάλου είναι η συμφωνία λόγων και έργων, στοιχείο στο οποίο οι σημερινοί δάσκαλοι χωλαίνουν. Παρότι η έννοια του δασκάλου υποτιμήθηκε τελευταία, η σύγχρονη αξιακή κρίση καθιστά το έργο του αναγκαίο για την πνευματική και ψυχική καλλιέργεια των νέων. Προσόντα του θεωρούνται η ικανότητα επικοινωνίας, το ήθος, η από κοινού κατάκτηση της γνώσης με τους μαθητές, εστιάζοντας στην ουσία των θεμάτων και η εκλαΐκευση των επιστημονικών γνώσεων. Καταλήγει συμπεραίνοντας πως ο καλός δάσκαλος εκτός από άρτια επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση, πρέπει να επιδεικνύει ευαισθησία και ψυχική αφοσίωση στο παιδαγωγικό του έργο.
- B1.** Είναι αίτημα των καιρών η επιστημονική γνώση να διαδίδεται, να γίνεται κτήμα του κοινωνικού συνόλου, γεγονός που απαιτεί από τους πανεπιστημιακούς δασκάλους να διαμορφώσουν λόγο κατανοητό στο ευρύ κοινό. Τα τελευταία χρόνια η άνοδος του μορφωτικού επιπέδου και η εντυπωσιακή ανάπτυξη στο χώρο των επιστημών τις κατέστησαν αντικείμενο ευρύτερου ενδιαφέροντος. Έτσι πολλοί επιστήμονες δημοσιοποιούν τα επιστημονικά επιτεύγματα με τρόπο εκλαΐκευτικό καθιστώντας τα προσιτά στο ευρύτερο κοινό. Ενημερώνοντας λοιπόν την κοινή γνώμη για τους κινδύνους που πιθανόν εγκυμονεί η κακή χρήση ορισμένων επιστημονικών επιτευγμάτων συντελούν στη διαφώτιση, στην ευαισθητοποίηση του κόσμου, ώστε να αγωνιστεί για την ανθρωπιστική και μόνο χρησιμοποίησή τους.
- B2. α)** Στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου ο συγγραφέας ακολουθεί **παραγωγική συλλογιστική πορεία** καθώς ξεκινάει από κάτι το πιο γενικό που είναι η δήλωση της κύριας θέσης του, για να καταλήξει σε κάτι το πιο ειδικό που είναι η επιμέρους ανάλυση κάποιων στοιχείων της. Πιο συγκεκριμένα αρχίζει την παράγραφο με τη διατύπωση της γενικής του θέσης/άποψης ότι τα χαρακτηριστικά του καλού δασκάλου είναι δύσκολο

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.ΝΕΛ3Γ(α)

να ορισθούν, για να προχωρήσει στη συνέχεια της παραγράφου αναλύοντας ειδικότερες περιπτώσεις σπουδαιών Ελλήνων διδασκάλων της αρχαιότητας όπως του Ηράκλειτου, του Παρμενίδη, του Θουκυδίδη, του Αριστοτέλη και του Σωκράτη, των οποίων η διδακτική ικανότητα παραμένει σχεδόν άγνωστη. Με την αξιοποίηση συγκεκριμένων (ειδικών) παραδειγμάτων τεκμηριώνει την αρχική γενική του θέση.

β)

- «Δεν γίνεται κανείς παιδαγωγός ... περί Ψυχολογίας του παιδιού και Παιδαγωγικής.», «Κάθε παιδευτική ενέργεια ... μέσα στα δικά μας στήθη.» Ο συγγραφέας επικαλείται την άποψη του πανεπιστημιακού καθηγητή και συγγραφέα Eduard Spranger για να ενισχύσει την επιχειρηματολογία του για το ότι η έννοια του καλού δασκάλου δεν μπορεί να τυποποιηθεί και πως η πειθαρχία σε παιδαγωγικούς κανόνες δεν οδηγεί απαραίτητα σε καλή διδασκαλία. Ο Spranger υποστηρίζει πως ο καλός παιδαγωγός δε γίνεται με τη μελέτη βιβλίων της παιδαγωγικής ή με την παρακολούθηση σχετικών διαλέξεων αλλά είναι μια εσωτερική διεργασία που συντελείται στον ψυχικό κόσμο του παιδαγωγού.
- «Εάν στην ψυχή σου απλώνεται η ερημιά ... πώς τολμάς να κάνεις το δάσκαλο;» για την ενίσχυση της ίδιας επιχειρηματολογίας ο συγγραφέας επικαλείται και την άποψη του Ε. Παπανούτσου ο οποίος επισημαίνει πως παράλληλα με τις πλούσιες γνώσεις ο καλός δάσκαλος πρέπει να εμφορείται με ψυχικές αρετές και αφοσίωση στο παιδαγωγικό του έργο.

Και στις δύο περιπτώσεις ο συγγραφέας χρησιμοποιεί ως μέσο πειθούς την αυτούσια παράθεση των θέσεων των αυθεντιών καταδεικνύοντας έτσι και τη βιβλιογραφική του ενημέρωση.

B3. α) Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί στο κείμενο του το γ' ενικό και πληθυντικό πρόσωπο. Με αυτό το ρηματικό πρόσωπο εκφράζει αντικειμενική διάθεση, θέσεις/ιδέες ευρύτερα αποδεκτές, αποπροσωποποιείται ο λόγος και χρωματίζεται με ουδέτερο ύφος. Έτσι προσδίδει αντικειμενικότητα και εγκυρότητα στο κείμενό του.

B4. α) συνιστά= αποτελεί
σπουδαίου= αξιόλογου, σημαντικού
ικανότητα= επιδεξιότητα, επιτηδειότητα, αξιοσύνη
κατακλύζει= γεμίζει, πλημμυρίζει
εκλαΐκευση= απλούστευση, απλοποίηση

β) αυτάρεσκη (αυτός- αρέσκω) δυσαρέσκεια

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.NEΛ3Γ(α)

τυποποιηθεί (τύπος – ποιό) πραγματοποιώ
ευαισθησίας (ευ- αισθάνομαι) αναίσθητος
παιδαγωγικής (παιδί – άγω) παραγωγή
επαρκής (επί – αρκώ) αυτάρκεια

Γ. Πρόλογος

Είναι γεγονός πως ο άνθρωπος κατά τα σχολικά του χρόνια καλείται να αναπτύξει τις σωματικές, πνευματικές και ηθικοψυχικές του δυνάμεις, να ολοκληρωθεί ως προσωπικότητα, ώστε να κατακτήσει τους στόχους του στη μετέπειτα ζωή, να επιτύχει και να ευτυχίσει. Καθοριστικό ρόλο στην πραγμάτωση αυτού του σκοπού διαδραματίζει ο δάσκαλος και γενικότερα το σχολείο.

Α΄ Ζητούμενο: Ο ρόλος του δασκάλου στη νέα εκπαιδευτική πραγματικότητα.

1. Να έχει γνώσεις, να είναι καλά ενημερωμένος για το αντικείμενο που διδάσκει και να επιμορφώνεται πάνω στις τελευταίες εξελίξεις του αντικειμένου αυτού.
2. Να έχει ευρύτερη ενημέρωση για όλα τα θέματα εθνικά και διεθνή, να διαμορφώνει ολοκληρωμένη παιδαγωγική άποψη. Έτσι θα βοηθήσει τα παιδιά να αναπτύξουν και τη δική τους κριτική ικανότητα, να αξιολογούν τις καταστάσεις γύρω τους και να συγκροτούν υπεύθυνη και ολοκληρωμένη προσωπικότητα.
3. Να μεταδίδει ανθρωπιστική και δημοκρατική παιδεία. Να επιβάλλει στην τάξη κλίμα αμοιβαίου σεβασμού, ισοτιμίας, δικαιοσύνης και αξιοκρατίας. Ο διάλογος, η συνεργασία δασκάλου-μαθητή, η ενθάρρυνση των πρωτοβουλιών των μαθητών και η εμπύχωση τους πρέπει να αποτελούν τις βάσεις της διδακτικής του μεθόδου. Να πολιτικοποιεί το νέο προβάλλοντας δημοκρατικές αντιλήψεις.
4. Να τρέφει αγάπη για όλους τους μαθητές και να εκδηλώνει έμπρακτα το ενδιαφέρον του για αυτούς σε διάφορες εκφάνσεις τόσο μέσα στο χώρο του σχολείου όσο και έξω από αυτό.
5. Να μάθει στο νέο να μη δέχεται τίποτα άκριτα. Έτσι να τον βοηθήσει να ωριμάσει, να γίνει ανεξάρτητη πνευματικά προσωπικότητα.
6. Να διακρίνεται για το ήθος του. Να είναι ενάρετος, ανθρωπιστής, να αποτελεί υγιές πρότυπο για τα παιδιά μέσα από το λόγο και το παράδειγμά του.

Β΄ Ζητούμενο : Τρόποι βελτίωσης της λειτουργίας του σύγχρονου σχολείου.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.ΝΕΛ3Γ(α)

1. Απαιτείται να εκσυγχρονιστούν τα εκπαιδευτικά προγράμματα, ώστε τα παιδιά να αποκτούν σύγχρονες γνώσεις, να διεισδύουν σε σύγχρονα επιστημονικά αντικείμενα και να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του σύγχρονου περιβάλλοντος.
2. Να παρέχεται σωστός σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός με ειδικούς καθηγητές, καλά καταρτισμένους, επαφή με παραγωγικούς χώρους, διαλέξεις από διακεκριμένους επιστήμονες κ.α. Γενικά να συνδέεται το σχολείο με την αγορά εργασίας και την κοινωνία.
3. Απαιτείται η καλλιέργεια της δημοκρατικής συνείδησης των νέων. Η σωστή λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων συμβάλλει και στην ομαλή κοινωνικοποίησή τους. Το σχολείο οφείλει να καλλιεργεί στους μαθητές την πειθαρχία στους κανόνες του, το διάλογο, τη συνεργασία, την υπευθυνότητα μέσα από την ενεργητική συμμετοχή τους στα κοινά.
4. Να βελτιώσει τις μεθόδους διδασκαλίας ώστε να είναι ικανές να κινήσουν το ενδιαφέρον των μαθητών.
5. Να απομακρυνθεί το τεχνοκρατικό πνεύμα και η χρησιμοθηρική νοοτροπία της εποχής από το χώρο του σχολείου. Να παρέχεται ανθρωποκεντρική παιδεία που θα στοχεύει στην πολύπλευρη μόρφωση και καλλιέργεια του νέου.
6. Να υιοθετηθεί η ευρύτερη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών στην εκπαίδευση (διδασκαλία μαθημάτων, προσομοίωση εργαστηρίων, αναζήτηση πληροφοριών κ.α.).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η παιδεία αποτελεί καθοριστικό εφόδιο για τη ζωή του κάθε ανθρώπου. Η νέα λοιπόν εκπαιδευτική πραγματικότητα επιβάλλει τόσο ο δάσκαλος όσο και ευρύτερα το σχολείο να επανακαθορίσουν το ρόλο τους. Να αποβλέπουν στη διαμόρφωση ελεύθερων και παραγωγικών πολιτών που θα πιστεύουν στις αξίες της δημοκρατίας και του ανθρωπισμού.